

concidant gladios suos in aratra, et frameas suas in falcibus commitent; non sumet gens contra gentem gladium, desinent enim belligerare. Et tu, domus Jacob, venite, eamus in lumine Domini; remisit enim plebem suam: completa est regio tua praesagiis alienis, et filii alienati sunt. Tua enim ipsa terra est, et exterum factum est genus Domini. Venite ergo, intrate et esto quasi una gens: miserere errantium: æquum est honorificari sententiam Dei, qualiter magnifici prostrati sunt, et humiles allevati, fortes debilitati, infirmi confirmati; divites ad paupertatem redacti, pauperes hæreditati, dominis servi dominati, regnantes subjecti, videntes orbat, orbat illuminati; prudentes ad stultitiam, stulti ad prudentiam conversi.

X. Etenim, qui quondam vecordes et indocti spiritu, nunc Scripturas docent, et sciunt et intelligent: qui autem ab initio docti et periti et legis disciplinam scientes, nesciunt legem, nesciunt legere, nec intelligent spiritualia: et qui ex illis prudentibus cupiens

A videre, venit, intelligit, rogat puerum aut parvulum, aut anum, aut viduam, aut rusticum, dicens: « Vivere cupio, dux esto mihi in Sion: enarra mihi novum Testamentum, reconcilia me Domino: ecce trado me tibi discipulum, interpretare mihi legem, quæ acta sunt in Choreb, dissere præcepta quæ in Sion, et in lege. Sine litteris disserit Scripturas eis, et puer docet senem, et anus persuadet deserto. Correptus ergo Israel sequitur, injecta manu ad lavaerum, et ibi testificatur quod credidit et accepto signo purificatus per Spiritum, rogat accipere vitam per eibum gratiæ panis qui est in benedictione et fit infirmum spectaculum: et qui levitæ offerebant, et sacerdotes immolantes; et summi antistites libantes assistunt puero offerenti; discunt qui olim docebant, et jubetur eis qui præcipiebant, et intinguntur qui baptizant, et circumciduntur qui circumcidebant: sic Dominus florere voluit Gentes. Videtis quemadmodum vos Christus dilexit.

VARIORUM NOTÆ.

exibit lex, et verbum Domini de Hierusalem. Editi: de *Sion Dei erit verbum de Hierusalem.* MARAN.

Miserere errantium. Rursum videtur hic locus inutilis. PAMEL.

Pauperes. Hanc vocem quæ deerat in editis restituit ex tribus codicibus mss. qui usui etiam fuerunt ad cætera emendanda: sic enim habebant editi: *Divites ad paupertatem redacti, hæreditati dominantes servi,*

dominatus subjecti ad regnum vocati. Pamel legit *dominatus.* MARAN.

X.—*Quæ acta sunt.* Codex Reg. *quæ acta est;* allus *quæ acta in Choreb.* MARAN.

In lege. Sic cod. Colbert., editi *intelligit.* MARAN.

Discunt. Sic Colbert., *discunt* edit., unde Pamelius, ut sententiam explet, addiderat *docentur* ante hæc verba, *qui olim docebant.* MARAN.

COENA,

CYPRIANO FALSO INSCRIPTA.

Quidam rex nomine Johel, nuptias faciebat in regione Orientis, in Cana Galilæe. His nuptiis invitati sunt plures. Igitur qui temperius loti in Jordane, affuerunt in convivio. Tunc commendavit Naaman, aquam sparsit Amos, Jacobus et Andreas attulerunt fœnum, Matthæus et Petrus straverunt, mensam posuit Salomon, atque omnes discubuerunt turbæ. Sed cum jam locus recumbentium plenus esset, qui superveniebant, quisque prout poterat, locum sibi inveniebat. Primus itaque omnium sedit Adam in medio, Eva super folia, Cain super aratrum, Abel super vulgarium, Noe super aream, Japhet super lateres, Abraham sub arbore, Isaac super aram, Loth juxta

C ostium, Jacob super petram, Moyses super lapidem, Helias super pellem, Daniel super tribunal, Tobias super lectum, Joseph super modium, Benjamin super saccum, David super monticulum, Joannes in terra, Pharaon in arena, Lazarus super tabulam, Jesus super puteum, Zachæus super arborem, Matthæus in seano, Rebeeca super hydriam, Raab super stuppam, Ruth super stipulam, Thersa super fenestram, Susanna in horto, Absalon in frondibus, Judas super loculum, Petrus super cathedram, Jacobus super rete, Samson super columnam, Heli super sellam, Rachel super sarcinam. Patiens stabat Paulus, et murmurabat Esau, et dolebat Job quod solus sede-

EDITIONIS BALUZII NOTÆ.

His nuptiis etc. Sic codices octo mss.; editi: *Is invitavit plures ut canam ejus frequentarent.*

Commendavit. Sic Pamelius et codices omnes mss. Non tamen male Morellius, *commendavit.*

Recumbentium. Multi codices habent *discumbentium*, et paulo post, *prout poterant locum sibi inveniebant.*

Lateres. Lapidis in plerisque codicibus mss. Quæ sequuntur *Abraham sub arbore* desunt in multis.

Daniel super tribunal. In tribus codicibus *David super tribunal*, et paulo post *Daniel super monticulum.*

Joannes. Sic codices omnes, unus Colbertinus *Jo-*

nas super lectum; editi *Jonas super terram.*

Ruth super stipulam. Addidit has voces Pamelius, quæ deerant apud Morel. et in omnibus exstant codicibus mss. Quæ præcedunt *Raab super stuppam* in uno tantum vidi codice Sorbonico.

Absalon. Legitur in multis codicibus *Abessalon*, et hic habet Pamelius.

Dolebat Job. Sic emendavimus auctoritate septem veterum codicum: editi *et dolebat Jacob, Job solus sedebat in stercore;* quod in nullo inveni codice.

bat in stercore. Tunc porrexit Rebeeca pallium, A Judith coopertorium, Agar stragulum, Sem et Japheth cooperuerunt. Recumbentibus illatus est gustus cœnæ, et accepit cucurbitas Jonas, olus Esaias, betas Israel, morum Ezechiel, sycomorum Zachæus, citrium Adam, lupinos Daniel, pepones Pharao, carduum Cain, ficus Eva, malum Rachel, prunum Ananias, bulbos Lia, olivas Aaron, ovum Joseph, uvas Noe, nucleos Simeon, acetum Jonas: accepit oxigarum Jesus Christus. Deinde supervenit Jacob cum filiis, et Lohan cum filiabus suis, et sederunt super lapides. Venit et Abraham cum domesticis suis et Moyses eum cætera turba, et sederunt foris. Tunc respiciens Rex invitatos suos, sic ait: « Unusquisque vestrum veniat in vestiarium meum, et dabo singulis cœnatorias vestes. » Tunc aliqui ierunt, et acceperunt. Primus B itaque omnium accepit Zacharias albam, Abraham passerinam, Loth sulphurinam, Lazarus lineam, Jonas cæruleam, Thecla flammeam, Daniel leoninam, Joannes tricinam, Adam pelliceam, Judas argyri- nam, Raab coccineam, Herodias cardinam, Pharao marinam, Enoch cœlinam, Agar variam, David nervinam, Helias aeriam, Eva arborinam, Job biplagam, Isaias mesotropam, Maria stolam, Susanna castaninam, Moyses conchylinam, Abel purpuream, Levi spartacinam, Thamar coloriam, Azarias carbasinam, Aaron murrinam, Judith hyacinthinam, Cain ferrugineam, Abiron nigram, Anna Persicinam, Isaac nativam, Paulus Tharsicam, Petrus operariam, Jacob pseudoalethinam, Jesus columbinam. At ubi divisit C vestes, rex respiciens eos, sic ait: « Non ante cœna-

EDITIONIS BALUZII NOTÆ.

Agar stragulum. Hæc desunt in plerisque codicibus mss. Non pauci habent *coopuerunt recumbentes*, unus Colbertinus *coopuerunt se*.

Olivas Aaron. Plerique codices mss. et Morellius habent *uvas Aaron*, et paulo post *olivas Noe*.

Acetum Jonas. Sic octo codices mss. editi *dedit Acetum Jonas*.

Oxigarum. Aliter in sex codicibus mss. *accepit et hoc J. C.*

Unusquisque . . . veniat . . . et dabo. Sic emendavimus codicibus plerisque consentientibus, nisi quod nonnulli habent *in vestiario meo*: editi, *Quisque voluerit vestrum venire . . . dabo* Pamelius addidit *singulas*, quam vocem in uno tantum vidi codice ms.

Loth sulphurinam. Sic codices mss. et editi, præter Oxoniensem, ubi legitur *Job*.

Joannes tricinam. *Trichinam* legendum esse observat Salmasius annot. in Trebel. Pol. p. 342, in uno ex regiis codicibus legitur *triginam*.

Judas argyriam. Quidam codices mss. *argurinam*, alii *argurinam*.

Herodias. Cod. Sorb. *Herodes*.

Helias aeriam. Quidam codices *aeream*, alii *aerinam*.

Job biplagam. Edit. Oxon. *biblayiam*; repugnant alii codices mss. et editi.

Isaias mesotropam. Colbertinorum codicum alter *mesotratam*, quæ vox aptior videtur ad indicendum Esalam medium fuisse scissum. Forte melius legeretur *mesotretam*.

Susanna castaninam. Sic pro *castalinam* legendum monet Salmasius not. in Vopisc., p. 410. Hanc observationem confirmat auctoritate Azolini monachi Remensis, qui cœnam hanc versibus rhythmicis ante aliquot sæcula reddidit. In hoc opere, quod manu exa-

bitis, nisi singuli singulas vices feceritis. » Atque ita sibi præceptas diaconias consummaverunt. Primus itaque omnium ignem petiit Helias, succendit Azarias, lignum porrexit Sara, collegit Jephthe, attulit Isaac, conscidit Joseph, puteum aperuit Jacob, hysopum porrexit Sephora, ad lacum stabat Daniel, aquam attulerunt ministri, hydriam portabat Rebeeca, vinum protulit Noe, utrem portabat Agar, attulit argentum Judas, vitulum addoxit Abraham, alligavit Raab, resticentiam porrexit Jesus, pedes copulavit Helias, ferrum tradidit Petrus, elisit Daniel, occidit Cain, supportavit Abacuc, suspendit Absalon, pellem detraxit Helias, ventrem aperuit Hermocrates, mediana suspendit Tobias, sanguinem effudit Herodes, sterens projecit Sem, aquam adjecit Japheth, elavit Helisæus, partes fecit Phalech, numeravit Auses, salem misit Molessadon, oleum adjecit Jacob, in fœcum imposuit Antiochus, coxit Rebeeca, prior gustavit Eva. Explicitisque omnibus, omnes locis suis resederunt. Tunc intulit panes Saul, fregit Jesus, tradidit omnibus Petrus, intulit lentem Jacob, solus manducavit Esau, intulit intritam Abacuc, totum comedit Daniel, fabam intulit Amelsad, prior gustavit Misael. Sed, quoniam hadum coctum conederat Isaac, et piseem assum Tobias, cepit tumultuari Eglom. Valde esuriebat Daniel, panem petebat Hermocrates; non manducabat Joannes, nihil gustaverat Moyses, jejunos fuit Jesus, micas colligebat Lazarus. Carteri autem partes suas tenebant, quas ex variis venationibus acceperant. Abraham vitulinam, C Esau cervinam, Abel agninam, Noe arietinam, Sam-

ratum habebat penes se Salmasius, sic legebatur.

Helicæ pulchra filia,
Secura per pomeria,
Susanna fert castaneam.

Levi spartacinam. Cod. Colb. *partacinam*, unus ex regiis *spartaginam*.

Thumar coloriam. Sic alter codicum Colbert., atque ita legendum observat Casaubonus not. in Vopisc. p. 395; editi *colorinam*.

Aaron murrinam. Multi codices mss. *myrrinam*.

Judith hyacinthinam. Judas in plerisque mss. Colbertinorum, alter *Judas Zantinam*.

Anna Persicinam. *Persinum* Sorbon. et unus ex regiis.

Paulus Tharsicam. Candidam octo codices mss.

Jacob pseudoalethinam. Sic unus ex Regiis codicibus. Sic etiam legisse se testatur Salmasius in vestusto codice, not. in Trebel. Pol. p. 342. Carteri codices hanc lectionem confirmant, quorum multi habent *pseudoallechinam* vel *pseudoallecinam*: editi *alethinam*. Joannes legitur pro Jacob in sex codicibus mss.

Præceptas diaconias. Sic plerique codices mss. editi *præcepta diaconia*. Paulo ante *singuli* deest in plerisque codicibus mss.

Collegit Jephthe. Desunt hæc in plerisque mss.

Hermocrates. In quibusdam codicibus *Hermocrates*. Sic etiam paulo post in quibusdam legitur *Massadon*.

Antiochus. *Arriochus* in multis codicibus mss.

Amelsad. *Melsad.* in pluribus codicibus mss.

Esau cervinam. Sic Morel. et codices mss. Pamelius *Isaac*.

son leoninam, Elisæus ursinam : majorem tamen A duxerat Amelsad, et male miscuerat Jonas, murmurabat Hermippus, aquam bibebat Joannes, vinum petebat Maria, non consentiebat Susanna, plenam ampullam ferebat Martha, sitiiebat Ismael, ire volebat Tobias, alienum calicem bibere volebat Jacobus. Sublatisque omnibus, aquam ad manus petebat Pilatus, tradidit Judas, ministrabat Martha, effudit Hermocrates, linteum porrexit Petrus, intulit lucernam Esaias, gratias egit Simeon, benedixit Auna, intulit coronas Rachel, David hyssopum porrexit, dedit unguentum Maria, perunxit Martha, poma intulit Adam, favum porrexit Samson, cytharam percussit David, tympanum Maria, psalterium duxit Jubal, ehoros duxit Judith, cantavit Asael, saltavit Herodias, laudes dedit Azarias, magis lusit Mambres, risum fecit Isaac, osculum porrexit Judas, valefecit Loth. Et cum vellent discedere, respiciens eos rex, sic ait : « Nunc per omnia diem nuptiarum celebrate, et frequentate, et demtate habitus, velut pompas facientes; sic ite in domos vestras. » Placuit vero omnibus voluntas regis : atque ita primus omnium procedit in magistro Jesus, in custode Joannes, in retiario Petrus, in secutore Pharao, in venatore Nemroth, in delatore Judas, in hortulano Adam, in exordiaro Eva, in latrone Cain, in pastore Abel, in cursore Jacob, in sacerdote Zacharias, in rege David, in cytharædo Jubal, in piscatore Jacobus, in coquo Antiochus, in aquario Rebecea, in furnitore Ananias, in bestiario Thecla, in stupido Molessadon, in religioso Salomon, in ministra Martha, in milite

Urias, in insano Herodes, in famulo Cham, in medico Tobias, in ebrio Noe, in risiculo Isaac, in tristi Job, in giudice Daniel, in fabro Joseph, in prostituta Thamar, in formosa Rachel, in odibili Lia, in domina Maria, in impio Loth, in adversario Amalech, in structore Sem, in rusticulo Esau, in forti Goliath, in pistore Hieroboam. Sêd, quoniam contendeat Dina, aquam effundebat Aaron, et nudus erat Jonas; tunc solem petebat Auses ut siccaretur Bersabee. Quo facto, jussit eos rex ad se venire; qui venerunt altera die et munera ei obtulerunt. Pri-

EDITIONIS BALUZII NOTÆ.

Intulit Jacob. Hæc non inveni in mss.
 Fel piscis. Sicotum in sex mss. Syrcotum Remig.
 Polypum. Polytum in mss.
 Cantharidem. Cantoridem mss. Sic etiam halegem, saxitanum, umbras, soliam in plerisque.
 Hirundinem. Arundinem in pluribus mss.
 Glauculum Jonas. Quidam mss. conculam, alii glaucum.
 Alopidam Jacob. Plerique codices Job. Paulo post ereaneam, coracinam, helionem in multis codicibus, dentilem in uno mss.
 Mel Jonathas. Sic codex Sorb. alii Jonas, editi Joannes.
 Conspersit. Cousparsit in mss.
 Perministravit. Sic codices mss. editi perministravit.
 Suscitabatur. Suscitabat mss.
 Luban. Lazarus Morel. et quidam mss.
 Intulit Martha. Maria in sex mss. Thamar Sorbon.
 Aquam. Plerique mss. aquatum.
 Non consentiebat Susanna. Non inveni in mss.
 Martha. Thamar in codice Sorbonico.
 Petrus. Sic novem codices mss. Martialis in editis.

David hyssopum porrexit. Hæc desunt in octo codicibus mss. in quibus etiam legitur : dedit unguentum Aaron. Postea perunxit Maria in uno ex regis codicibus.
 Percussit. Porrexit in plerisque codicibus mss.
 Choros. Multi codices habent choreas.
 Cantavit Asael. Cantavit David in plerisque mss. codicibus.
 Ite in domos vestras. Ite domibus vestris in plerisque mss. sic etiam paulo post in iisdem prodit in magistro Jesus.
 In custode. Omnes codices mss. in custodia.
 Nemroth. Mambres in omnibus mss.
 In exordiaro. Morel. et codices mss. in exodiario.
 In coco Antiochus. Ariochus in codicibus mss. in coco jorito Sorb.
 In furnitore Ananias. mss. in foruatorio.
 In ministra. mss. in ministro.
 In rusticulo. Plerique mss. in rustico. Iidem paulo post nudus erat Joannes, stolam petebat Auses.
 Quo facto. Morel. et quidam codd. mss. pro quo facto, alii sub quo facto. Paulo post desunt hæc voces

mus itaque omnium obtulit arietem Abraham, aurum Thecla, oviculam Noe, camelum Rebecca, leonem Samson, cervum Esau, vitulum Jesus, jumentum Jacob, currum Helias, vestem Judith, crines Hirsabee, ligna Isaac, frumentum Joseph, resinam Ruben, pecuniam Abimelech, strobilos Levi, capsam Moyses, lavum Petrus, copias Abigal. Sed, quoniam ante diem convivii, quaedam de convivio subducta fuerant, jussu regis inquirebantur ab eis. Involverat enim strangulum multicolorium Agar, sigillum aureum Rachel, speculum argenteum Thecla, scyphum bibitorium Benjamin, anulum signatorium Thamar, coopertorium subsericum Judith, lanceam regiam David, alienam uxorem abduxerat Abimelech. Tunc jussit rex, ut omnes qui fuerant in convivio ducerentur ad tormenta. Quo facto, primus innocens decolatur Joannes, occiditur Abel, foras projicitur Adam, timens obmutescit Zacharias, fugit Jacob, queritur Enoch, turbatur Abimelech, immutatur Nabuchodonosor, deprecatur Abraham, transfertur Helias, supprimitur Dina, includitur Noe, impingitur Loth, suffigitur Jesus, damnatur Daniel, accusatur Susanna, alligatur Joseph, occiditur Martha, tollitur Abaëc, bestiis datur Thecla, in fornacem mittitur Ananias, vinulis constringitur Samson, punitur Urias, flagellatur Paulus, tenditur Esajas, expoliatur Jonas, lapidatur Hieremias, excæcatur Tobias, non credebant Moysi, subducitur Abiron, suspenditur Abessalon, confunditur Rebecca, transducitur Agar, arguitur Pharaon, relinquitur Dathan, deprimitur Chore, copulatur Isaac,

mittitur Nathan, convincitur Amalech, maledicuntur Judas, deonestatur Mambres, cognoscitur Loth, interficitur Phinees, dimittitur Ophi, timens moritur Heli, comprimitur Dina, decipitur Esau, substringitur Saul, dolet de facto Job, interrogatur Eva, Nescio clamat Cain, tenetur et negat Petrus. Sed quoniam multorum conscientia erat, in furto quod erat suscipiens Raab, quærebat Laban, infamabatur Susanna, arguebat Joannes, negabat Rachel, docebat Moyses, plorabat Triphæna, observabat Maria, attendebat Onesiphorus, tristis erat Paulus, jurabat Jacob, non credebatur Pharaon, mentiebatur Hieroboam, pavebat Susanna, erubescerebat Rebecca, plangebat Hieremias. Postmodum, scrutatis omnibus, inventum est furtum apud Benjamin, quod erat in conscientia Joseph. Sed, posteaquam probatum est regi quod Achar filius Charmi solus esset reus furti, jussit eum mori donavitque eum omnibus. Tunc, occasione accepta, primus omnium caecus cum percussit Moyses, abiit in complexum Jacob, vestem detraxit Thecla, ad terram elisit Daniel, lapide percussit David, virga Aaron, flagello Jesus, medium aperuit Judas, lancea transfixit Eleazar. Tunc jussit uti qui mortuus esset sepeliretur; et vendidit agrum Laban, emit Abraham, Joseph monumentum fecit, et edificavit Naechor, aromata imposuit Maria, elisit Noe, superscripsit Pilatus, pretium accepit Judas: quo facto gaudens clamat Zacharias, confunditur Elizabeth, stupet Maria, ridebat de facto Sara. Explicitisque omnibus domos suas repetierunt.

EDITIONIS BALUZII NOTÆ.

altera die. In iisdem legitur stropillos Levi vel stropilos, capsas Moyses. Ante diem quædam de convivio. Cognoscitur. Sic pro eo quod erat in editis cogitur,

emendavi, codicis Colbert. auctoritate.

Quærebat. Editi quærebat. Emendavimus auctoritate quatuor mss.

DE REVELATIONE

CAPITIS BEATÏ JOANNIS BAPTISTÆ TRACTATUS, INCERTO AUCTORE.

I. NARRAT Josephus vincitum fuisse abductum Joannem Baptistam in castellum Macheronta, ibique caput ejus truncatum fuisse; narrat historia ecclesiastica sepultum in Sebaste, civitate regionis Palestinæ, quæ

quondam Samaria est appellata. Post longum vero tempus, monumentum ejus pagani invaserunt, et ossa per campi planitiem dissipaverunt, rursumque collecta igne coneremaverunt, et postea per agros cre-

COMMENTARIUS.

I.—*Narrat Josephus.* Stupendissimam hanc narrationem subvertimus, ne quid Cypriano olim appensum desideraretur. Laterem videtur lavare Pamelius, qui notis suis mendaciorum sentinam purgare satagit. Oxon.—*Narrat Josephus.* Lib. nempe xviii *Antiq.*, c. 10, seu juxta novam versionem 7. Quod ipsum ex illo repetit Eusebius lib. i *Hist. Eccl.*, cap. 41, seu juxta græcum exemplar 11; et postea Beda in cap. xiv *Marei*, ubi cum iisdem verbis utatur, atque ideo illinc hæc transcripta ad verbum videantur, non sum veritus repone-re, in castellum Mache ronta abductum. PAMEL.

Narrat historia ecclesiastica, etc. Sic lego, quia nullam hujus rei facit mentionem Josephus, sed *Hist.*

Eccl. lib. xi, cap. 28, auctore Rufino, in sua ad Eusebium Appendice. PAMEL.

Post longum vero tempus. Tempore nempe apostatæ Juliani, inquit Beda cum Rufino: qui etiam rectius narrant adfuisse tunc quum dispergerentur ossa Joannis Bapt. monachos, non postea advenisse. Ex quibus etiam omnino legendum censeo *Philippum* pro *Josephum*, præsertim consentientibus Petro Trecenti in *Historia Scholastica*, ut omittam mss. quendam de hac re tractatum, et Adone in *Martyrol.* ad 4. kal. Septem., qui cum Rufino missa dieunt hæc ossa Athanasio per Julianum diaconum. PAMEL.